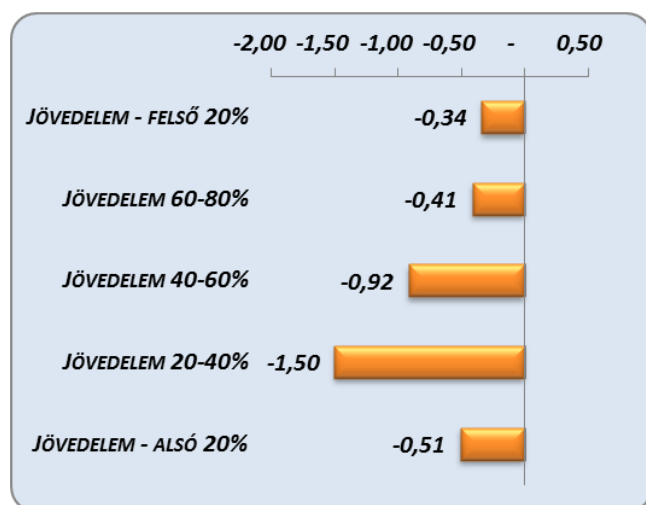

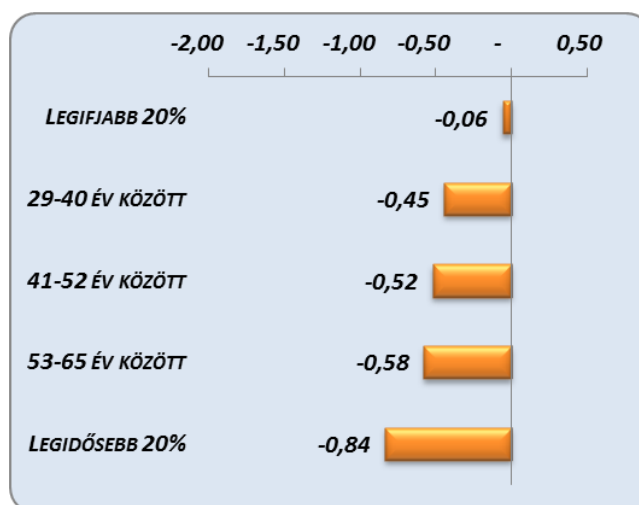
ELÉGEDETTEK VAGYUNK-E AZ ÉLETÜNKKEL?

Az általános fejlődés és gazdasági növekedés kapcsán az elmúlt időben tipikusan a bruttó hazai termék (GDP) és az egy főre eső GDP mutatószámait vizsgálták hazai viszonylatban és nemzetközi összehasonlításokban egyaránt, ugyanakkor ezek önmagukban nem tükrözik hűen egy társadalom jólétét (*welfare*), illetve tagjainak úgynevezett jól-létét (*well-being*) sem, amely nem csupán a jövedelem-eloszlástól, a közszolgáltatások minőségétől vagy a környezeti terheltségtől, hanem egyéb szubjektív faktoroktól is függ.

Az Európai Bizottsággal összhangban a GKI Gazdaságkutató Zrt. 2013. elejétől elkezdte mérni az *élet-elégedettséget*, amellyel a szubjektív jól-léti faktorokat igyekszik megragadni Magyarországon. A szubjektív jól-lét számos, egyénekenként eltérő tényező mentén alakul ki. Arra a kérdésre, hogy „*Összességében, mindent egybevetve Ön mennyire elégedett az életével?*” a válaszadási hajlandóság 99% feletti az országosan reprezentatív, 1000 fős mintában. A válaszokat egy 10-es skálán lehetett megjelölni, amelyet egy -4 és 4 között húzódó skálára alakítottunk át. A súlyozott átlag -0,5 körül alakult az elmúlt hónapokban, vagyis **a többség enyhén elégedetlen az életével**. Megvizsgáltuk az átlagértékek alakulását a jövedelem, az életkor, a nem, a település típusa, a régió és megyék, az iskolai végzettség és a gazdasági aktivitás tekintetében, hogy minél pontosabb képet nyerjünk az élet-elégedettség megoszlásáról hazánkban.

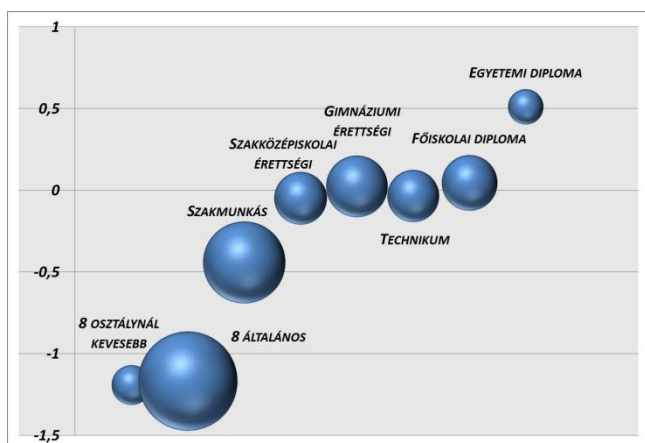
Elégedettség bevallott jövedelem szerint, forrás: GKI

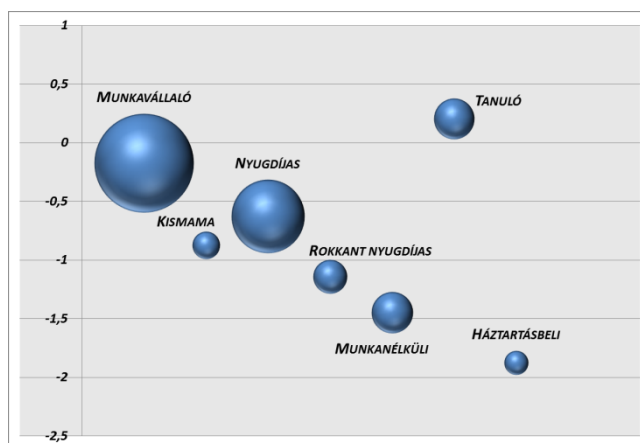
Elégedettség életkor szerint, forrás: GKI

Különös módon a megkérdezettek bevallott jövedelme nem áll szoros kapcsolatban az elégedettséggel (ezt a köztük lévő gyenge korrelációs együttható (0,09) is jelzi). A magyar társadalom legszegényebb és legmódosabb 20%-a közel hasonlóan elégedett az életével, bár a második ötödtől kezdve megjelenik egy növekvő tendencia. Noha a jövedelmek önmagukban nem mozognak jól együtt az elégedettségi értékekkel, az elmúlt időszakban és az eljövendő időszakban változó anyagi helyzet (rosszabb vagy jobb) azonban erősen összefügg velük. Tehát azoknál, **akik rosszabb helyzetbe kerültek az elmúlt évben vagy a jövőben romló anyagi helyzetre számítanak, az elégedettség értékek is alacsonyabb értéket mutatnak**. A fogyasztói bizalom szinte mindegyik összetevőjével összefüggést mutat az élet-elégedettség. Ez arra enged következtetni, hogy nem a konkrét jövedelem, hanem a **létbiztonság és az anyagi helyzet várható alakulása a meghatározó az elégedettség kérdésében**.

Nemzetközi felmérések általában azt mutatják, hogy az elégedettség fiatal (29 alatt) és idős korban (65 felett) magasabb, amit azonban hazánkban nem tudunk egyértelműen megerősíteni. Idős korban az egészségügyi problémák szaporodása és a romló egészségügyi ellátási színvonal sokat ronthat a pillanatnyi hangulaton, amely elkerülhetetlenül befolyásolja az elégedettség értékét is. A fiatalokat pedig a fizetés felsőoktatás, a csekély számú és rosszul fizetett munkahely, az önálló életkezdés fokozódó nehézségei tehetik elégedetlenebbé. Ugyanakkor hazánkban tendencia szinten **megfigyelhető egy életkori lejtő is: minél idősebb valaki, annál kevésbé elégedett az életével.**

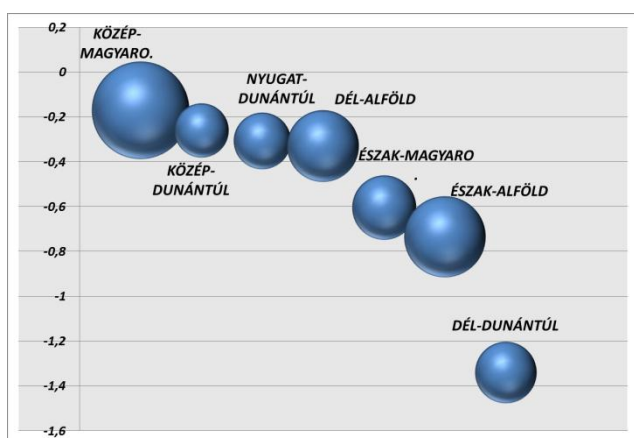

Elégedettség végzettség szerint, forrás: GKI¹

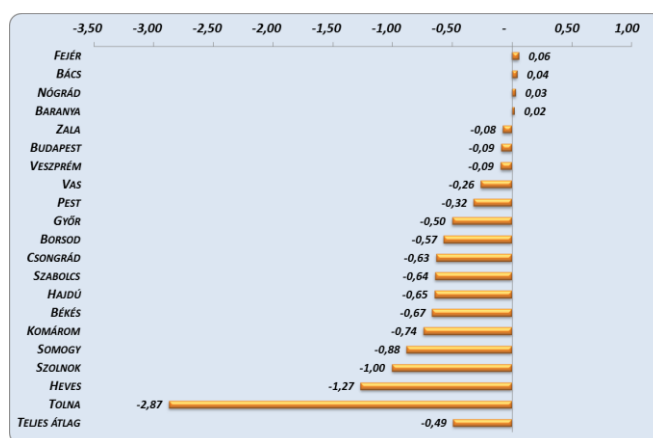

Elégedettség aktivitás szerint, forrás: GKI¹

A **férfiak és a nők** esetében nincs különbség az élet-elégedettségben, ahogy **településtípus** szerint sem látszik különbség, tehát a városok vagy községek lakói hasonló mértékben elégedetlenek az életükkel. Ugyanakkor a magasabb **iskolázottság** nagyobb elégedettséggel jár együtt, feltehetően a hozzá kapcsolódó kisebb munkanélküliség, magasabb jövedelem, vonzóbb és jobb körülményű munkalehetőségek miatt. Jobbnak értékelik életüket azok, akik **dolgoznak**, mint az inaktívak és a munkanélküliek – bár ez alól kivételt képeznek a fiatalabb tanulók. Ebben a stabilabb anyagi helyzet és a nagyobb perspektívák mellett a valószínűsíthetően kiterjedtebb szociális háló is szerepet játszik.

Elégedettség végzettség régiók, forrás: GKI¹

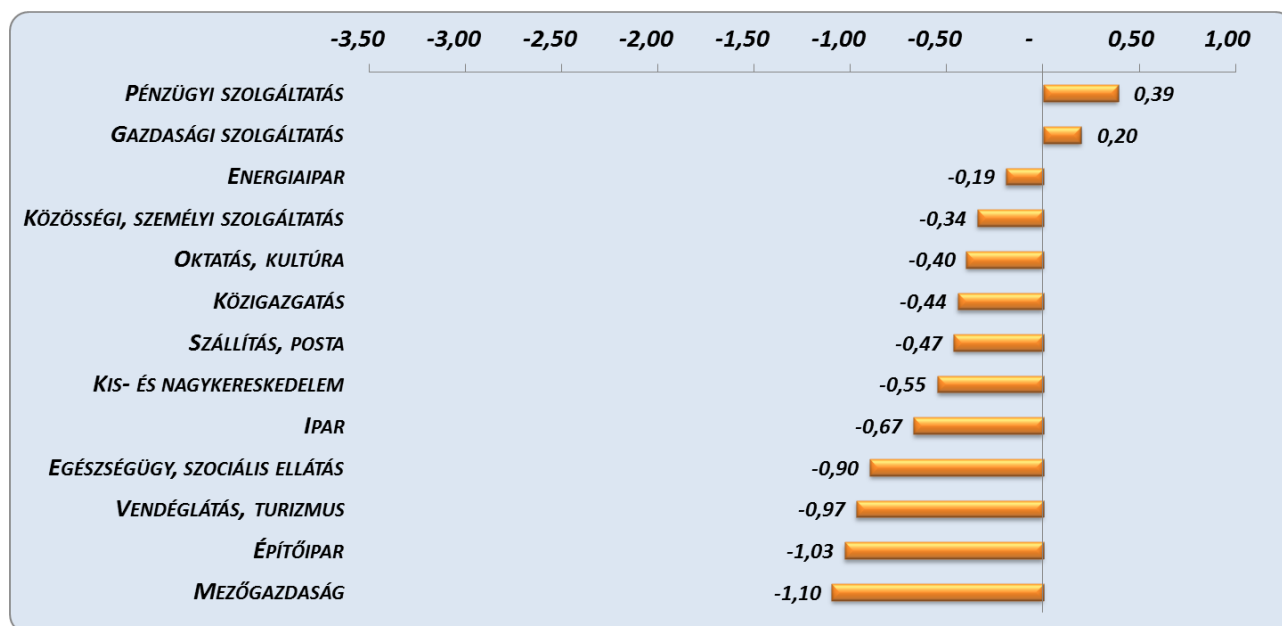
Elégedettség megyék szerint, forrás: GKI

A **régiók** szerint az ország közepén és nyugati részén élők az elégedettebbek. Ezekben a régiókban átlag alatti a munkanélküliség, az elérhető jövedelmek magasabbak, több lehetőség van kiegészítő jövedelmek

¹ A gömbök mérete az adott társadalmi szegmens népességi arányának felel meg.

szerezésére, s mivel a nagyvállalatok is ide összpontosulnak, nagyobb lehetőség van a munkahelyeken az előre lépésre. A legelégedettebbek Fejér, Bács-Kiskun, Nógrád és Baranya lakói, de nem sokkal követik őket a Zalában és Budapesten élők. A megyék sorrendje azonban a vizsgált hónapokban enyhén eltérő volt.

A fentiekén túl egy érdekesség, hogy a pénzügyi, gazdasági szolgáltató szektorban és az energiaiparban dolgozók tendenciaszerűen elégedettebbek a mezőgazdaságban és építőiparban dolgozóknál, ami elsősorban az **ágazati kilátásokkal** és az **iskolázottsággal** hozható összefüggésbe.

Elégedettség a munkavállalói ágazatok szerint

A másik érdekesség, hogy akik **egyszer vagy többször** eljutottak tavaly **nyaralni**, azok jóval elégedettebbek az életükkel, mint akik egyszer sem voltak vakáción (sajnos ez utóbbiak a társadalom mintegy háromnegyedét teszik ki). Mivel a nyaralás lehetősége elsősorban a magasabb jövedelműeknek adatik meg, sokadjára vetődik fel a sejtés, hogy a bevallott és a tényleges jövedelmek között jelentős eltérés lehet. Azonban nem áll módunkban a tényleges jövedelmek és az élet-elégedettség közötti összefüggést több oldalról megvizsgálni, mivel csak a bevallott jövedelmek állnak rendelkezésünkre a felmérés kereteiben.

Összességében így azt mondhatjuk, hogy hazánkban a **létbiztonság** és a **magasabb iskolázottság** egyértelműen megjelenik az életünkkel való elégedettségben, aminek okai között a **problémákkal való szembenézni tudás**, és a hatékonyabb **problémakezelési képesség**, a **jobb munkakörülmények** és az **anyagi biztonság** húzódnak. A **munkahely** pusztá **léte**, avagy a jövedelemszerző **aktivitás** szintén elégedettebbé tesz, de a **fiatalok (tanulók)** is jobbnak érzik életüket a társadalmi átlagnál. **Regionálisan** is érzékelhetőek eltérések, elsősorban az ország középső részein és **Dunántúlon** elégedettebbek az emberek életükkel. A legfontosabb szempont, ami az élet-elégedettséget mozgatja, feltehetően az **optimista kilátások** az élet bármely területén – hogy kiváltképpen melyek ezek, az még további vizsgálatot igényel.

Horváth Gábor (horvath.gabor@gki.hu)

GKI Gazdaságkutató Zrt.